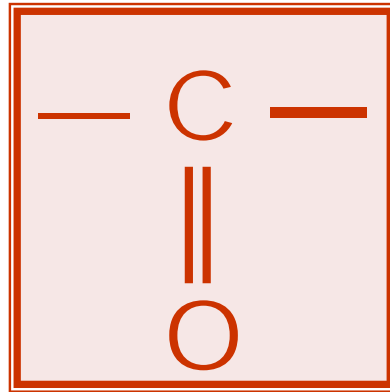

Aldehydy a ketony

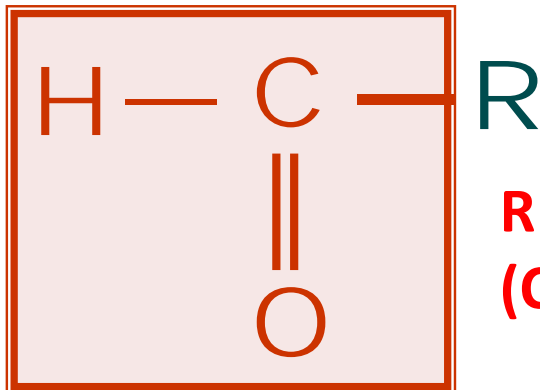
Aldehydy a ketony

✳ obsahují karbonylovou skupinu

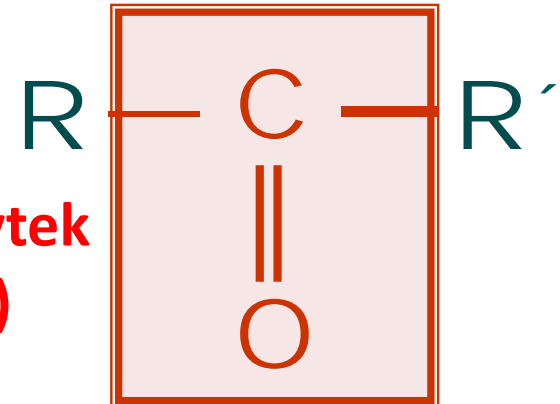

Aldehydy

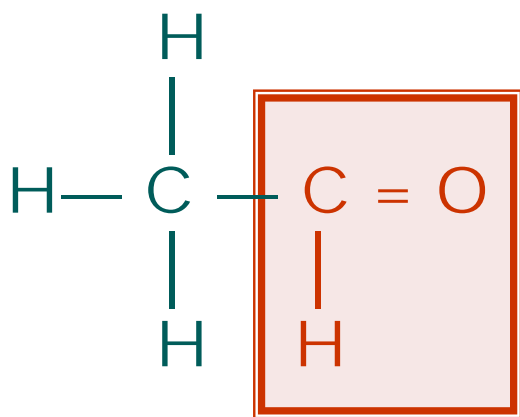
Ketony

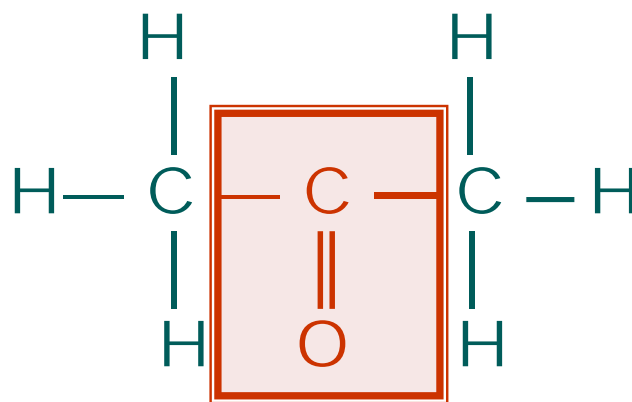
R = uhlovodíkový zbytek
(CH_3^- , CH_3CH_2^- apod.)

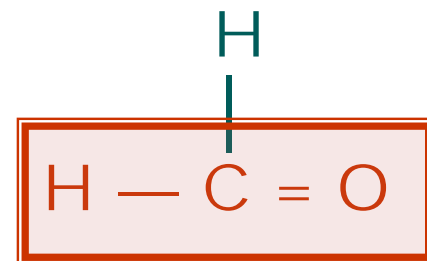
Aldehydy a ketony

aldehyd

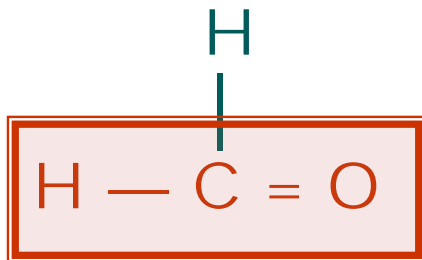
keton

nejjednodušší
aldehyd

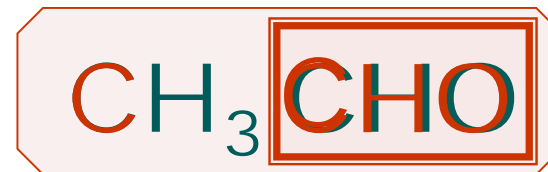
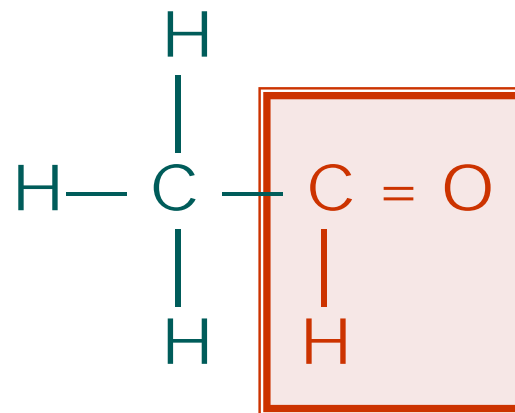
Aldehydy - názvosloví

✱ název uhlovodíku + koncovka **al**

methanal

formaldehyd

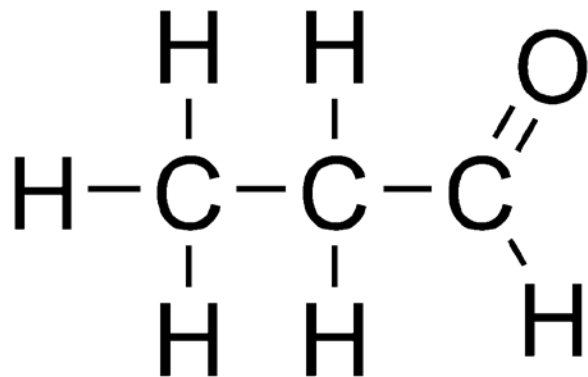

ethanal

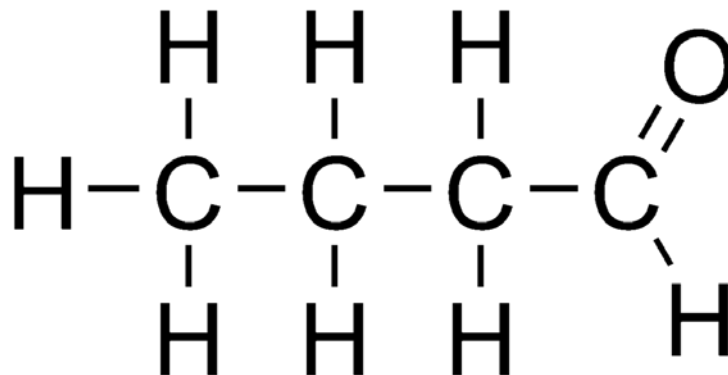
acetaldehyd

Aldehydy - názvosloví

✱ jak by vypadal propanal?

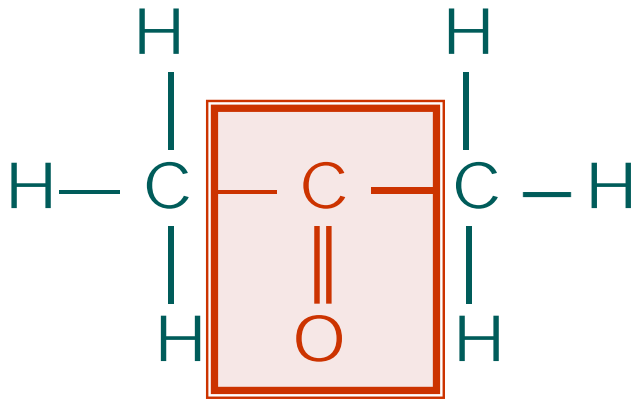

✱ a jak butanal?

Ketony - názvosloví

✱ název uhlovodíku + koncovka **on**

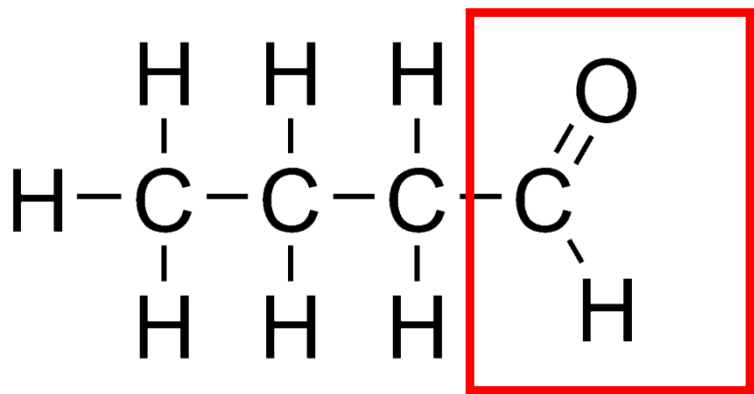

propanon

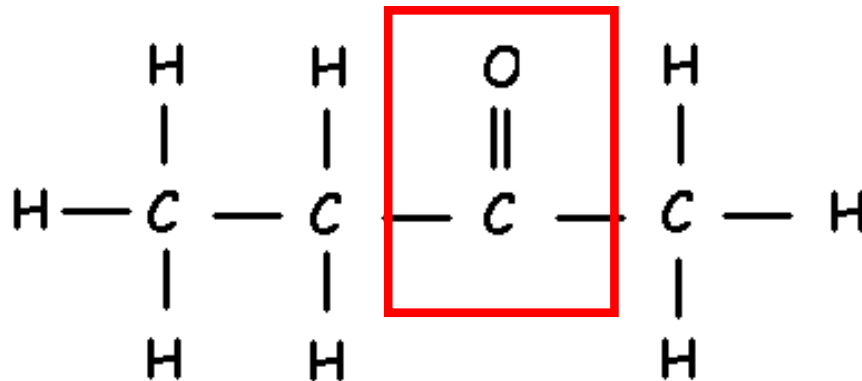
acetone

Aldehydy - názvosloví

✱ jak by vypadal butanal?

✱ a jak butanon?

Vlastnosti a využití

- ✱ jednoduché aldehydy a ketony jsou **toxické a dráždivé látky**
- ✱ složité aldehydy a ketony mají **příjemnou vůni**

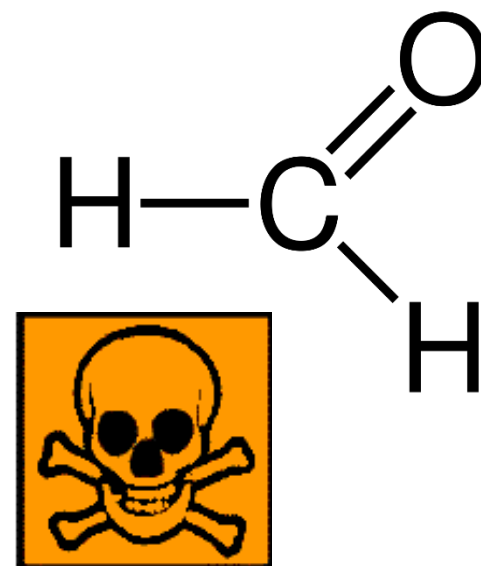

- ✱ výroba důležitých chemikálií, rozpouštědel, plastů

Formaldehyd

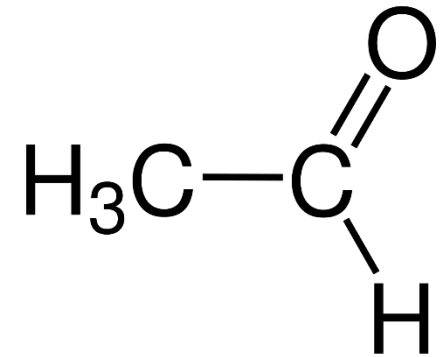
- ✱ **methanal** – nejjednodušší aldehyd
- ✱ plynná látka nepříjemného zápachu
- ✱ jedovatá, karcinogenní
- ✱ v cigaretovém kouři

- ✱ v těle vzniká po požití methanolu → poškození zraku
- ✱ využití: vodný roztok **FORMALIN** – konzervace
výroba plastů (bakelit)

Acetaldehyd

- ✱ ethanal
- ✱ bezbarvá kapalina štiplavého zápachu
- ✱ vyskytuje se ve zralém ovoci či kávě
- ✱ v těle vzniká přeměnou alkoholu
→ je příčinou **kocoviny**
- ✱ využití: výroba kyseliny octové
pevný líh (podpalovač)

Aceton

- ✳️ **propanon**
- ✳️ bezbarvá a hořlavá kapalina
- ✳️ mírně narkotický

- ✳️ výroba ředidel, rozpouštědel
- ✳️ výroba plastů (plexisklo)

